

УДК 329.055.4(477)«312»

ПЕРСПЕКТИВНА МОДЕЛЬ ОНОВЛЕННЯ І ВІДРОДЖЕННЯ ЛІВОГО РУХУ В УКРАЇНІ В УМОВАХ ОЛІГАРХІЇ ТА ДЕІДЕОЛОГІЗАЦІЇ СУСПІЛЬСТВА

Рудень Д.М.

Національний університет біоресурсів і природокористування України

У статті констатовано наявність системної кризи в лівому русі України. Зазначено основні причини занепаду лівого руху сучасної України. Наведено основні позиції вітчизняних та закордонних дослідників щодо функціонування і розвитку лівого руху України. Розглянуті організаційні, ідеологічні, адміністративні та медійні аспекти діяльності політичних партій лівого руху, які потребують модернізації. Запропоновано модель оновлення і відродження лівого руху України в умовах олігархії та деідеологізації суспільства.

Ключові слова: лівий рух України, політична система, політична партія, олігархія, партійне будівництво.

Постановка проблеми. Політологічний аналіз функціонування і розвитку лівого руху в сучасній Україні дозволяє констатувати наявність системної глибокої кризи, що пов'язана, перш за все, з генезою та становленням політичної системи України, зменшенням кількості прихильників радянського минулого серед виборців, що голосували за ліві партії і були їх основним електоратом, незмогою політичних лідерів консолідувати зусилля і провести об'єднання близьких за ідеологією політичних сил.

Результатом цього стала поступова втрата інститутами лівого руху впливу в суспільстві, представництва в законодавчій та виконавчій владі, поглибленню олігархізації державного управління. Український парламент після виборів народних депутатів України в жовтні 2014 року є розбалансованим, оскільки в ньому представлені політичні партії виключно центристсько-правого спрямування.

Все це обумовлює актуальність і необхідність дослідження лівого руху України в цілому, причини його занепаду, а також спонукає до побудови перспективної моделі відновлення впливу в умовах олігархії та деідеологізації суспільства.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Лівий рух України є невід'ємною частиною партійної системи, яка вже досить широко досліджена вченими. Так, науковці В.М. Якушик, О.П. Голобуцький, Т.Г. Криворучко, В.О. Кулик дослідили політичні партії та партійну систему України [1], О. В. Гейда у своїй дисертації розглянула теоретико-правові основи організації та діяльності політичних партій в Україні [2], Л.М. Дунаєва дослідила світовий і український досвід побудови партійних систем в умовах модернізації суспільства [3].

Серед закордонних науковців, що досліджували лівий рух в Україні, був Е. Вільсон. Його стаття «Українські ліві: на шляху до соціал-демократії чи в полоні СРСР?» [4], спрямована на вивчення послідовників Комуністичної партії Радянського Союзу в Росії та Україні, де ліві партії мали найбільше представництво в національних парламентах, починаючи з виборів 1994 року. Головна теза Е. Вільсона полягала в тому, що українські ліві, які спиралися на ортодоксальні ідеологічні постулати, були найбільше схильними до розколів, внаслідок чого на їх місце мали б прийти національно налаштовані соціал-демократи, які задля отримання підтримки громадян були б змушені ставати більш «правими».

Ролі соціал-демократичних партій в побудові політичних систем в країнах СНД, багато з яких стали наступниками комуністичної партії СРСР, присвятили своє дослідження науковці М. Даудерстад, А. Геррітс та Г. Маркус [5].

Грунтовно дослідженим є і питання розвитку ідеології лівого руху України перебували в полі зору вітчизняних науковців на рубежі 1990-2000-х років. У цей період з'явилися праці О.В. Гараня, О.А. Корнієвського, А.Г. Слюсаренка, М.В. Томенка [6, с. 2], в яких аналізувалися процеси партійної структуризації, було здійснено класифікацію партій, виокремлено партії, що належать до лівого руху. У дисертаціях Л.М. Дунаєвої [7], Е.Ф. Пуфлера [8], Л.С. Скочилися [9], проблеми доктринального розвитку лівих партій розроблялися в контексті еволюції політичної системи в цілому.

Відзначимо комплексну монографію О.В. Гараня, О.М. Майборода, А.Ф. Ткачука, В.Є. Хмелька з проблем розвитку лівих партій «Українські ліві: між лєнінізмом і соціал-демократією» [10]. Вчені проаналізували «лівий ренесанс», який стався на початку незалежності України – заборона діяльності Комуністичної партії України, створення Соціалістичної партії України, скасування заборони на діяльність КПУ, стрімке повернення комуністів до Верховної Ради України.

Виділення не вирішених раніше частин загальної проблеми. Грунтовного дослідження функціонування і розвитку лівого руху в сучасній Україні на сьогодні, на жаль, не існує. Найбільше вплинула на втрату інтересу дослідників до лівого руху в Україні історична спадщина від СРСР. Адже понад 70 років на території Радянського Союзу функціонувала лише одна партія – КППС, яка, зважаючи на чималу кількість наукових обґрунтованих праць вітчизняних і зарубіжних вчених, залишила про себе неоднозначне сприйняття своєї діяльності.

Разом з тим і не привертала увагу дослідників і тема перспектив функціонування і розвитку лівого руху сучасної України.

Мета статті. Головною метою статті є виокремлення пропозицій, які сформулюють перспективну модель оновлення та відродження лівого руху в Україні, зокрема політичних партій, їх впливу на суспільство, економічну, політичну ситуацію.

Виклад основного матеріалу. Актуальність та відродження лівих сил в сучасній Україні підтверджується наявністю великого відсотка виборців, які поділяють ліві переконання. Дина-

міка ідеологічних переконань громадян України у період з 1994 року по 2013 роки засвідчує, що з 26%, які підтримували комуністичну, соціалістичну, соціал-демократичну, кількість таких громадян дещо зросла – до 27,3% [11, с. 231]. Проте, цей факт дисонує з реальною підтримкою лівих партій на виборах.

З точки зору майбутнього відродження лівого руху України, найбільш перспективною вважається модель розвитку з певними модернізаційними процесами у організаційній, ідеологічній, фінансовій, медійній сферах їхньої діяльності.

Проаналізуємо, які тактичні і стратегічні завдання стоять перед партіями лівого руху України, якими мають бути організаційні, ідеологічні, адміністративні та медійні аспекти діяльності.

Організаційний напрям діяльності політичних партій лівого руху, як правило, вибудований на основі принципів партійного будівництва часів Радянсько Союзу і потребує перебудови.

Зовнішніми ознаками політичних партій є їхня назва, символіка. У політичній системі України наявні політичні партії, які віднесені до лівого руху, і мають назви, що прямо вказують на ідеологічне забарвлення, або ж такі, за якими неможливо визначити приналежність партії до частини ідеологічного спектру. Українське суспільство, особливо після революційних подій 2013-2014 років, вступу в силу законодавства про декомунізацію, почало ще більше обережно відноситися до лівої термінології. Наявність в назвах партій слів «комуністична», «соціалістична», «соціал-демократична» наперед звучує електоральний потенціал цих партій з одного боку, а з іншого – сегментує виборців, які є прихильниками конкретної ідеології. Акцент на «лівизні», використанні термінології часів СРСР викликає відторгнення у людей помірних і ліберальних поглядів, молоді, які водночас поділяють ліві погляди. Відхід від використання цих термінів у назві партій, зміна символіки, відмова від символів радянського союзу може стати виграшним кроком для соціал-демократичних партій, проте для ортодоксальної частини КПУ та СПУ цей крок буде неприйнятним і означатиме зраду власним ідеологічним принципам. Відмова від використання у назвах партій ідеологічних термінів пов'язана ще й з необхідністю виконання законодавства, забороняючого використання символіки комуністичних і соціал-націоналістичних режимів.

Організаційна розпорошеність і не завершення об'єднавчого процесу в лівому русі України є чи не найголовнішим викликом і проблемою. Проведені організаційні об'єднання лівих партій не дали синергетичного ефекту. Під час цих процесів була втрачена частина місцевих лідерів і дієвих місцевих організацій, на їх місце за квотним принципом обиралися чи призначалися непереконані, непублічні люди, які не мали досвіду партійної роботи. Вищі керівні органи об'єднаних партій – виконкоми, політичні ради формувалися також за квотним принципом, який довів свою неспроможність, оскільки частина керівників одразу ж самоусувалася від партійного навантаження, принцип «рівнонапруженості» нівелювався. Відмітимо, що об'єднавчий процес лівоцентристських партій у 2011 році був доволі публічним – члени партій

та громадяни мали змогу спостерігати за перебігом домовленостей, вивчати документи і впливати на прийняття рішень. Доцільною є відмова від об'єднавчого процесу з іншими політсилами, якщо пропонується квотний, а не професійний, принцип формування керівних органів. Продуктивним вважається тільки ліквідація слабшої структури і вливання її в більш сильну, зі збереженням назви, керівних органів базової партії тощо. Двома можливими центрами об'єднання є КПУ і ПСПУ, які згуртовують більш радикально налаштований лівий електорат, і СПУ та партія «Справедливість», які вже мають досвід консолідації та об'єднують прихильників європейських соціал-демократії і соціалізму.

Характерною ознакою для лівих політичних партій України є фрагментарне географічне покриття та слабка організаційна структура. Навіть наявність формально зареєстрованих партійних осередків не гарантує, що в певному регіоні кількість відданих за партію чи кандидата голосів перевищить кількість членів партії в цьому регіоні. Відтак партії є неконкурентоспроможними у порівнянні з партіями влади чи іншими опозиційними партіями, що мають більше фінансування. Спільним у лівих партій України є відсутність потужної організаційної структури в столиці – місті Києві. Партії лівого руху на виборах не використовують цей аспект, а навпаки – намагаються висунути якнайбільше кандидатів у якнайбільше кількості регіонів. Це пов'язане з бажанням лідерам партій збільшити впізнаваність партій, що позитивно відіб'ється під час проведення парламентських виборів. Проте, за технологією регіональної перемоги політичний опонент лівих – Всеукраїнське об'єднання «Свобода» на позачергових виборах до Тернопільської обласної ради у 2009 році здобула перемогу, згодом, у 2010 році – на місцевих виборах у Львівській, Івано-Франківській, а в 2012 році стала парламентською партією. Окрім того, наявність мажоритарної системи при проведенні виборів до Верховної Ради України також вказує на позитив використання регіонального аспекту. Також спільним для всіх лівих партій України є незначна підтримка їхньої ідеології та діяльності мешканцями західних областей. Ліві партії мають використати переваги електронного управління і запровадити електронний облік членства в партії, відійшовши від застарілих, неефективних, затратних методу ведення картотеки.

Відсутність достатнього фінансування і їх непрозорість не дозволяють лівим силам у повній розгорнути агітаційну, інформаційну і ідеологічну роботу, брати активну участь в політичному житті країни. Як правило, залучені кошти витрачаються на утримання офісів, заробітну плату фахівцям і керівництву партій, проведення статутних заходів – засідань керівних органів. Олігархи, крупний і середній бізнес не схильні підтримувати ліві партії через їхню ідеологію, а також через недовіру до керівників партій, оскільки ті є самодостатніми громадянами, у яких у власності знаходяться бізнес-активи. Окрім того ряд партій очолюють колишні високопосадовці, чиї міністерства в народі вважаються прибутковими з точки зору корупційного обороту, і можуть самостійно фінансувати власну

політичну діяльність. Характерною особливістю будь-якої партії у сучасній політичній системі України є відсутність ефективної системи партійних членських внесків. Члени партії не мають зручного способу їх сплати, а також впливу на формування бюджету і відповідно витрачання коштів. Звідси недовіра і відсутність відчуття цінності добутих керівниками грошей на діяльність політичної структури.

Зміна підходів до пошук ресурсів для розвитку, зручні способи сплати членських внесків, ефективна система збору членських внесків, прозорий, відкритий бюджет і зміна пріоритетів у їх використанні дасть додаткові аргументи для членів лівих партій і співчуваючих щодо фінансової підтримки їх діяльності. Залучення коштів під проектну діяльність, а не під поточні витрати також привнесе динаміки у наповненні бюджету партій. Слід також розробити і впровадити принцип децентралізації бюджету (наприклад, 20% перераховуються в центр, 30% – в регіональну організацію, 50% – в місцеву організацію). Відкритий партійний бюджет і залучати кошти під конкретний проект, а не на поточні витрати (офіс, інтернет, телефон, проїзд – це все викликає відторгнення). Ідеологічна робота з дрібними підприємцями, допомога у проведенні акцій з відстоювання їхніх прав буде віддячена спонсорською підтримкою.

Потребує перегляду підходів до мотивації участі у партійній роботі. Головним тут є перегляд принципів формування виборчих списків, відхід від кулуарних домовленостей і відвертої продажі місць. Запропонований принцип має бути прозорим, наприклад, список заповнюється на основі результатів внутрішньопартійного праймеріз.

Гендерне і вікове питання також є критичним у діяльності лівих партій України. Здебільшого до вищих керівних органів партій лівого руху не входять жінки або ж є поодинокі представництво. У той же час вітчизняне законодавство, наприклад, про вибори містить норму, за якою у виборчих списках до місцевих рад представництво однієї статі повинно становити не менше 30% загальної кількості кандидатів у списку [12]. Середній вік топ-менеджменту політичних партій лівого руху, їх лідерів коливається у межах 55-60 років. Досвід партійної, державної, громадської і життєвої діяльності сприяє прийняттю виважених, мудрих рішень, у той же час заважає динаміці розвитку і функціонуванню партій. Поєднання досвіду, авторитету з авангардистським запалом молодого покоління призведе до осучаснення діяльності партій і додасть необхідної динаміки. Пропонується масштабне омолодження і ожіночування керівних органів всіх рівнів. Увагу варто приділити навчанню нових керівників організаційної та ідеологічної роботи, функціонуванню партійної школи, яку зберегла тільки КПУ. Необхідно розширювати керівний склад партій шляхом залучення впливових прихильників, які поділяють ліві переконання, а також шляхом виховання нових лідерів з числа членів партій.

Психологічним бар'єром є синдром «невдах», пов'язаний з втратою довіри у суспільстві. Членство в партії лівого руху має від'ємну динаміку. Невдачі лівих посіяли невпевненість у багатьох членів цих партій. Особливим ударом по мотивації стали різкі зміни підтримки тих чи інших

більш впливових сил, наприклад входження СПУ до антикризової коаліції у 2007 році, підтримка кандидата в Президенти України В.Ф. Януковича Блоком лівих і лівоцентристських сил у 2010 році. Гуртування навколо лідерів партій, еволюційні і логічні, прагматичні і послідовні політичні дії, невідворотність від ідеологічних і програмних засад дозволять повернути втрачених прихильників і збільшити членство партій.

Лівим партія України варто застосувати «дипломатичну» участь у виборах: включення одного-двох представників партії в парламентську команду на наступних виборах до Верховної Ради. Мета – це сформувати образ партії переможців і відродити віру в партію у рядових членів і громадян.

Перспективним в стратегічних діях партій лівого руху є використання у повній мірі регіональних переваг і отримання представництва в особі хоча б одного члена партії в місцевих радах у половині областей України. На центральному рівні активізувати міжнародне співробітництво, вкотре ініціювати співпрацю з Соцінтерном, можливо, Партією європейських соціалістів для соціалістичних і соціал-демократичних українських партій, з комуністичними партіями Китаю, Партією європейських лівих для комуністичних українських партій. До чергових парламентських виборів сформувати партійні організації в усіх регіонах України.

Стратегічними завданнями для партій лівого руху сучасної України є уникнення подальшого їх розпаду, остаточної їх маргіналізації, тобто коли крім вищого виконавчого органу партії інші статутні підрозділи не функціонують. Окрім того, важливим є діалог з лівими активістами з числа керівників громадських організацій, професійних спілок та неформальних рухів щодо припинення процесу реєстрації нових політичних партій лівого спрямування і залучення їх до діяльності в рамках існуючих структур.

Завершальним стратегічним етапом модернізації організаційної сфери діяльності партій лівого руху України стане формування групи чи фракції у Верховній Раді України з числа мажоритарників та партійного списку. Важливим для відродження лівих сил України є підготовка, в тому числі фінансово, до висунення кандидата в президенти від кількох партій, визначивши претендента шляхом проведення праймеріз.

Розглядаючи ідеологічний напрямок діяльності партій лівого руху України зазначимо, що вони за час свого існування не змогли розширити власний електорат, а і навпаки – втратили підтримку базових категорій населення: КПУ – пенсіонерів і трудівників промислових підприємств сходу, а СПУ – селян і пенсіонерів центральної України. Орієнтація на сільський електорат, трударів і пенсіонерів відштовхнула міських мешканців і молодь. До цього додалась деідеологізація українського суспільства і втрата монополії на ліву ідею партіями лівого руху України, які законсервували ідеологію в середині партій, не перетворили її у світогляд для громадян. Розширення соціальної бази для лівих партій України можливе за рахунок визнання «середнього класу» – це, перш за все, дрібні підприємці і самозайняті громадяни, офісні працівники і мене-

джері середньої ланки, і відхід від підтримки виключно найбільшій частині населення.

Традиційно велику увагу ліві партії приділяли ідеологічній і теоретичній роботі. На початку становлення у КПУ і СПУ функціонували теоретичні центри та ідеологічні відділи, які забезпечували оновлення ідеологічних засад, напрацьовували партійні заяви і інші документи, розробляли стратегії і тактики агітаційної роботи, медійні кампанії під час виборів. Проте, з середини 2000 років увага до ідеологічної, а особливо теоретичної роботи нівелювалася. Глибокі ідеологічні дискусії відійшли в історію разом з діяльністю політичних клубів. На заміну ідеології почали приходити політична доцільність, маркетинговий підхід, застосовувалися рекламні прийоми у проведенні агітаційної діяльності. Теоретики сконцентрувалися на науковій, непублічній діяльності.

Соціально-економічна, політична ситуація в Україні, а також сучасні глобальні виклики, тенденції в міжнародній лівій ідеї спонукають до перегляду деяких ідеологічних постулатів, оновлення ідеології усіх напрямків лівої течії партій лівого руху України. Варто виокремити секторальні ідеологічні стовпи лівих партій. Це ті сфери, де є компетентними, професіоналами члени партії або ж їх лідери, які авторитетні серед працівників певної галузі. Це є конкурентною перевагою не лише лівих серед лівих, а і серед усіх партій. Позитивний досвід керування галузями повинен використовуватися в ідеологічній роботі.

Розглянемо адміністративний напрямок діяльності партій лівого руху України. Політологічний аналіз їх функціонування показує, що в політичній системі нашої держави практично відсутні ідеологічні партії, а в основній своїй масі вони – вождистського або лідерського типу. Тобто для виборців неважливо, яку партія має назву і яку ідеологію сповідує. Рейтинг очільника партії, як правило, дорівнює рейтингу партії.

За останні роки політичні партії, наприклад СПУ, «Єдиний центр» та інші запровадили модель «колективного лідера». Хоча про успішність даного підходу однозначно говорити не можна, перш за все, через вимогу законодавства про наявність єдиної фізичної особи, яка є підписантом і представляє партію, проте кілька членів партії, які є співголовами або мають посади голови, лідера, голови колегіальних органів, можуть посилити ідеологічну, агітаційну роботу. Оптимальним з точки зору як законодавства, так і політичної діяльності для лівих партій може бути наявність однієї особи-керівника і кількох спікерів, які можуть мати різні посади, об'єднані статутним органом чи ні. Такий підхід був використаний СПУ, яку очолював голова, і де функціонував інститут секретарів Політичної ради.

Перегляд в бік відкритості, демократичності і максимальної мобільності потребують статутні виконавчі органи лівих політичних партій. До них, окрім керівництва партії, представників регіональних організацій, можуть залучатися члени партії – керівники громадських організацій та профспілок, що уклали договори про співпрацю. Вхідження до керівних виконавчих органів дозволить їм впливати на прийняття поточних рішень, бути глибше залученими до

діяльності партій, що свідчитиме про довіру партії до інститутів громадянського суспільства.

Характерною ознакою політичних партій, в тому числі і лівого руху, є непросторість механізму кадрових призначень. Норми статутів, які дозволяють головам чи виконавчим органам партії розпускати, ліквідувати структурні організації, а також виключення з членів партії, звужують мотивацію активістів, стимулюють партійну диктатуру і дідівщину.

Уся адміністративна, організаційна робота політичних партій лівого руху потребує переведення в цифровий формат. Прямі трансляції засідань, випуск електронних газет і бюлетенів, розсилки, функціонування груп у соціальних мережах, електронний реєстр членів партії зробить діяльність партії прозорою і привабливою для виборців і співчуваючих.

Одним з кроків на подолання кризи в адміністративній діяльності лівих партій повинно стати відновлення роботи з громадськими, дорадчими структурами. Виокремлення їх зі статутних органів управління партії дозволить залучити до роботи позапартійних експертів. Прикладом може слугувати антикорупційна чи правова група, яка готує проекти законопроектів від партії. Функціонування такої групи особливо актуальне для позапарламентських партій, проекти законів будуть оцінені виборцями як конкретні пропозиції, чого на разі не вистачає. Другим прикладом може бути аналітичний центр, який на основі досліджень, аналізу політики діючої влади, сучасних тенденцій у міжнародному лівому дискурсі розроблятиме програмні, ідеологічні та агітаційні документи для партії. Для налагодження і активізації міжнародної співпраці лівим партіям України доцільно переглянути політику взаємовідносин з фондами, які фінансують освітні програми.

Аналізуючи медійний напрям діяльності партій лівого руху України приходимо до висновку, що проведення агітаційної, пропагандистської, рекламної діяльності партії безпосередньо пов'язане з фінансуванням. При умові, що на центральному рівні всі залучені кошти використовуються на виступи лідера і спікерів на центральних телеканалах, розміщення зовнішньої агітації в регіонах, публікації в регіональних газетах (на відміну від партійної газети, люди купують їх за гроші, а, отже, читають) буде досягатися ефективний результат. У той же час на регіональному рівні медійна політика концентрується створенні інформаційних привидів і висвітлення їх в регіональних ЗМІ.

Ефективним і дешевим засобом донесення інформації, перш за все, до членів партії є офіційний інтернет-сайт. Доцільною буде робота групи членів партії-активних користувачів соціальних мереж, яка буде скоординовано коментуватиме і поширювати інформацію в інтернеті, особливо ті, які мають досить потужний соціальний капітал.

Великою проблемою для партій лівого руху України є неналагодженість комунікації з виборцями і членами партії. За останні роки був знівельований вплив партійної преси. СПУ втратила підтримку газети «Сільські вісті», фатальним стало об'єднання партійних, регіональних газет СПУ в єдиний медіа-холдинг, яке стало фактично знищенням власних медіа, випуски газети

«Товариш» є малотиражними і несистемними. Спроба налагодити видання газети «Селянська правда від Івана Бокого» також не знайшла ефективного розвитку. Медійні потужності КПУ на фоні всіх інших партій виглядають набагато краще – багатотисячними тиражами продовжують видаватися газети «Комуніст», «Київський вісник», «Рабочая газета» і афільована з КПУ газета «2000», працює телеканал «Гамма», який також час-від-часу висвітлює діяльність комуністів. Проте ці ЗМІ є нав'язаними, підписка на газети здійснюється без відома громадян, які її отримують, а отже не зацікавлені в інформації, що в них міститься. Всі партії лівого спрямування України позбавлені можливості виступу і реклами на провідних центральних телеканалах, які є основним джерелом інформації для громадян. Навіть при наявності фінансових можливостей, власники телеканалів, а це як правило олігархи або ж представники великого бізнесу, перешкоджають участі лідерів лівого руху у політичних ток-шоу та дискусійних майданчиках. Це стосується і радіостанцій. Ще однією і у порівнянні з центральними ЗМІ більш дешевою є зовнішня реклама на великих площинах – білбордах. Розміщення інформації на них потребує системності, воно є ефективним для підвищення впізнаваності політичних структур і популяризації лідерів, однак використовується здебільшого під час виборчих кампаній. Єдиним засобом комунікації залишається інтернет. У той час, коли партійні сайти є маловідвідувані, сторінки

у соціальних мережах можуть відігравати роль інформаційних комунікаторів. Саме цей засіб донесення партійних гасел, програми та інших повідомлень, агітації, а також листівки і бюлетені, які є відносно дешевими у виданні, є основними у ідеологічній роботі.

Висновки і пропозиції. Для подолання критичного застою і кризи в лівому русі та реалізації стратегічних завдань важливими є тактичні дії в організаційному, ідеологічному, адміністративному, медійному аспектах. Переломним у функціонуванні будь-якої лівої партії має стати перехід до парадигми «діяльність – ресурси». Це дасть можливість вийти із замкнутого кола «немає ресурсів – немає діяльності» – «немає ресурсів».

Політичні партії лівого руху України в умовах олігархії, деідеологізації суспільства, втрати політичними партіями частини своїх функцій, звуження прав на участь у виборах, тривалої самодискредитації, організаційної деградації, відсутності міцних міжнародних зв'язків та лідерів, здатних згуртувати людський і фінансовий ресурс, повинні врахувати помилки та уроки двох останніх десятиліть, провести модернізацію своєї діяльності в усіх сферах з урахуванням поточного моменту. До відновлення впливу політичних партій лівого руху України приведе перебудова організаційної роботи, посилення мотиваційної складової в адміністративному напрямку діяльності, оновлення ідеологічної платформи, налагодження сучасних каналів комунікації і розширення електоральної бази.

Список літератури:

1. Політичні партії України / За ред. проф. В. М. Якушика; авторський колектив: О. П. Голобуцький, Т. Г. Криворучко, В. О. Кулик, В. М. Якушик. – Київ: Кобза, 1996. – 142 с.
2. Теоретико-правові основи організації та діяльності політичних партій в Україні: Автореф. дис. ... канд. юрид. наук: 12.00.01 [Електронний ресурс] / О. В. Гейда; Нац. ун-т внутр. справ. – Х., 2005. – 20 с.
3. Дунаєва Л. М. Партійна система в умовах модернізації суспільства: світовий досвід і Україна: Автореф. дис. ... канд. політ. наук: 23.00.02 / Л. М. Дунаєва; НАН України. Ін-т держави і права ім. В. М. Корецького. – К., 2001. – 16 с.
4. Wilson A. The Ukrainian Left: In Transition to Social Democracy or Still in Thrall to the USSR? // Europe-Asia Studies. – 1997. – Vol. 49. – № 7. – Pp. 1293-1316.
5. Dauderstadt M., Gerrits A. & Markus G. How the Social Democrats after the collapse of Communism face the task of constructing capitalism. Troubled Transition Social Democracy in the Central and East European Countries. 1999, 165 p.
6. Перегуда Є. В. Політичні доктрини лівих партій України в сучасній період: Автореф. дис. ... канд. політ. наук: 23.00.02 / Є. В. Перегуда; Одес. нац. юрид. акад. – О., 2002. – 16 с.
7. Дунаєва Л. М. Партійна система в умовах модернізації суспільства: світовий досвід і Україна: Автореф. дис. ... канд. політ. наук: 23.00.02 / Л. М. Дунаєва; НАН України. Ін-т держави і права ім. В. М. Корецького. – К., 2001. – 16 с.
8. Пуфлер Е. Ф. Партійна система сучасної України: сутність, тенденції подальшої трансформації: Автореф. Дис. ... канд. політ. наук: 23.00.02 / Київ. ун-т ім. Т. Шевченка. – К., 1998. – 18 с.
9. Скоциляс Л. С. Парламентська діяльність політичних партій України і Росії у пострадянський період: Автореф. дис. ... канд. політ. наук: 23.00.02 / Л. С. Скоциляс; Львівський держ. ун-т ім. Івана Франка. – Л., 1999. – 17 с.
10. Українські ліві: між ленінізмом і соціал-демократією / А. Ткачук, О. Гарань, В. Хмелько, О. Майборода; ред.: О. Гарань, О. Майборода. – К.: Вид. дім «KM Academia», 2000. – 256 с.
11. Вишняк О. Динаміка структури електорального поля України на президентських та парламентських виборах (1994-2013 роки) / О. Вишняк // Українське суспільство: моніторинг соціальних змін. – 2014. – Вип. 1 (1). – С. 228-249.
12. Про місцеві вибори: Закон України від 14 липня 2015 року № 595-VIII // Відомості Верховної Ради (ВВР). – 2015. – № 37-38. – Ст. 366.

Рудень Д.Н.

Национальный университет биоресурсов и природопользования Украины

ПЕРСПЕКТИВНАЯ МОДЕЛЬ ОБНОВЛЕНИЯ И ВОЗРОЖДЕНИЯ ЛЕВОГО ДВИЖЕНИЯ В УКРАИНЕ В УСЛОВИЯХ ОЛИГАРХИИ И ДЕИДЕОЛОГИЗАЦИИ ОБЩЕСТВА

Аннотация

В статье констатировано наличие системного кризиса в левом движении Украины. Указаны основные причины упадка левого движения современной Украины. Приведены основные позиции отечественных и зарубежных исследователей по функционированию и развитию левого движения Украины. Рассмотрены организационные, идеологические, административные и медийные аспекты деятельности политических партий левого движения, которые нуждаются в модернизации. Предложена модель обновления и возрождения левого движения Украины в условиях олигархии и деидеологизации общества.

Ключевые слова: левое движение Украины, политическая система, политическая партия, олигархия, партийное строительство.

Ruden D.M.

National University of Life and Environmental Sciences of Ukraine

A PROMISING MODEL OF RENOVATION AND RENEWAL OF LEFT MOVEMENT IN UKRAINE AGAINST THE BACKDROP OF OLIGARCHY AND DEIDOLOGIZATION

Summary

The article states about the presence of a systemic crisis in left movement in Ukraine. It outlines the causes for the decline of left movement in contemporary Ukraine. It gives basic points of view of Ukrainian and foreign researchers on functioning and development of left movement in Ukraine. The author considers organizational, ideological, administrative and media aspects of activity of left movement parties which need modernizing. The article presents the model of renovation and revival of left movement in Ukraine against the backdrop of oligarchy and deideologization of the society.

Keywords: Left Movement of Ukraine, political system, a political party, oligarchy, party formation.